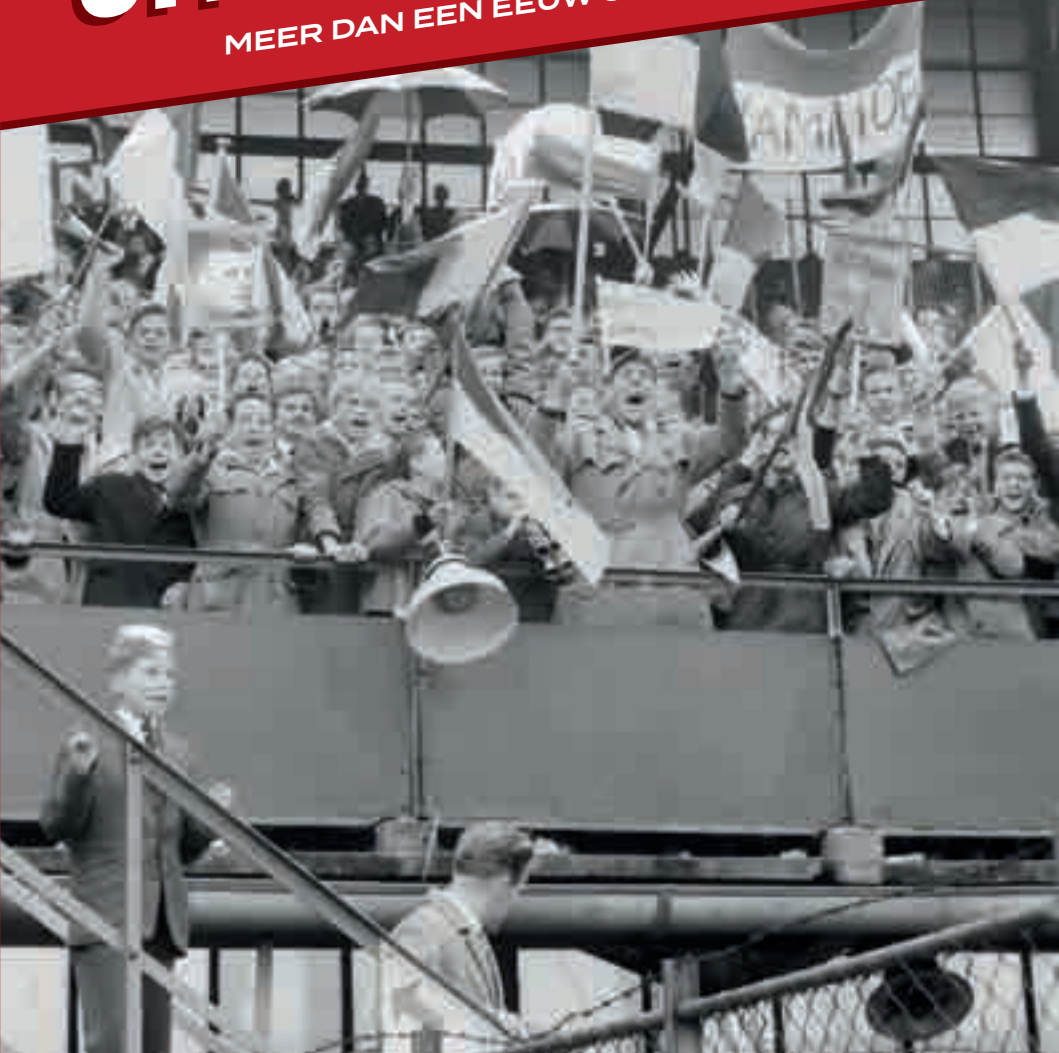

ERIK VAN DEN BERG

UIT VOLLE BORST

MEER DAN EEN EEUW CLUBLIEDEREN

ERIK VAN DEN BERG

UIT VOLLE BORST

MEER DAN EEN EEUW CLUBLIEDEREN

Eerste druk: September 2023
Copyright ©: Erik van den Berg
Eindredactie: Jim Holterhuës
Tekstcorrectie: Janna ter Meulen
Vormgeving: Remco van de Wier
Ontwerp cover: Michiel Wilman
Foto cover: Nationaal Archief/Fotocollectie Anefo,
Publiek domein, Herbert Behrens

ISBN: 978-90-832353-7-0
NUR: 489

STAANTRIBUNE

Staantribune Media
www.staantribune.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

De uitgever heeft geprobeerd alle rechthebbenden op foto's te achterhalen. Zij die menen rechten te kunnen doen gelden op in dit boek gebruikt fotomateriaal, worden verzocht contact op te nemen met de uitgever.

Inhoud

Hi-ha-hondenlul	5
De wc-hit van FC Den Bosch	9
Zoekgeraakte palingsound	29
De mars van ome Jaap	49
Een gestolen carnavalskraker	71
De aantrekkingskracht van Philips	91
Het verboden clublied van TOP	113
Tilburgse propaganda	129
Rellen en rode kaarten	151
Driewerf heil, onz' kampioen	173
Vage herinneringen aan de jaren zeventig	203
Polyamoureuze Bert	223
'Zwart-rood-wit-blauw-geel-groen' wordt kampioen	249
De timing van Martin Peters	269
Op zoek naar Wilhelm Speidel	283
Privéconcert van Lily de Vos	315
Dank voor het leunen	337

Hi-ha-hondenlul

Onne belt wel vaker. Meestal belt de vormgever voor een kop koffie of lunch. Maar ditmaal had hij andere plannen. Of ik zin had om een boek over voetballiedjes te maken.

“Alleen als we het ‘Hi-ha-hondenlul’ noemen”, reageerde ik, verwijzend naar Nederlands bekendste spreekkoor.

Twee koffie en zes bier later stonden de eerste ideeën op een stapel bierviltjes. Het was een lijstje grappige, kwetsende en weerzinwekkende spreekkoren uit binnen- en buitenland, variërend van ‘een fiets zonder zadel’ tot de tanden van Suárez die buitenspel stonden.

Behalve in spreekkoren wilden we ons ook verdiepen in Nederlandse clubliederen. Want, zo dachten we toen nog; naast een embleem, clubkleuren en een stadion heeft iedere profclub een officieel clublied. Daar zouden vast leuke verhalen tussen zitten.

Maar hoe meer clubs we benaderden, hoe meer we teleurgesteld raakten. Sommige Nederlandse profclubs hadden helemaal geen officieel clublied, terwijl andere juist niet konden kiezen. En clubs die wel een officieel lied hadden, wisten daar vaak maar weinig over te vertellen. Soms kwamen archivarissen niet verder dan een vinyl-single of jaartal. Ook supporters wisten verrassend weinig over het lied dat ze iedere wedstrijd zingen.

Daarom lieten we de tanden van Suárez met rust. Evenals de andere spreekkoren. We gingen puur onderzoek doen naar de ontstaansgeschiedenis van de clublieders van Nederlandse betaaldvoetbalclubs. Daar zouden we onze handen vol aan hebben.

Al was er van ‘we’ al snel geen sprake meer. Bij nader inzien had Onne namelijk helemaal geen tijd om een boek te maken. Of hij voorzag in wat voor megalomaan project ik me aan het storten was. Dat het decennia, soms meer dan een eeuw later, bijna ondoenlijk was om te achterhalen waarom die liedjes waren gemaakt en dat het tien jaar van mijn leven zou kosten om dit uit te zoeken.

Als dat zo is, had hij me best mogen waarschuwen. Want wat heb ik die jongen de afgelopen tien jaar vervloekt. Bijvoorbeeld toen ik honderden Duitse boekhandels benaderde in een poging om de eerste versie van *Hand in Hand, Kameraden* op te sporen. Of toen ik tevergeefs honderden Van der Veldens uit het telefoonboek van Tilburg belde op zoek naar erfgenamen van de schrijver van het clublied van Willem II.

Maar dankbaar was ik hem ook. Bijvoorbeeld toen de 91-jarige Lily de Vos me in haar seniorenflat trakteerde op een privé-concert. En zonder Onne had ik ook die honderden andere gesprekken met ijdele volkszangers, geflipte verzamelaars en behulpzame nabestaanden moeten missen.

En de hi-ha-hondenlul? Die titel sloeg nergens meer op en belandde samen met de tanden van Suárez in de prullenbak. Jammer, want het blijft een fijne gedachte dat mijn schoonvader in de boekwinkel informeert naar ‘de nieuwste Hi-ha-hondenlul’.

Erik van den Berg
September 2023

De wc-hit van FC Den Bosch

Het is 14.30 uur, maar de rolluiken zijn nog dicht. Als de bel gaat, blaft er in de verte een hond. Het is een kleine teckel die Gypsy heet, zo blijkt later. Maar vooralsnog blijft de deur gesloten. Pas als Jack van Raamsdonk een paar keer op zijn mobiel wordt gebeld, komt er beweging in de rolluiken.

“Sorry, ik lag nog te slapen, maar kom binnen. Goed dat je er bent. Koffie?”

Zonder op antwoord te wachten, loopt de zanger naar de koelkast. Hij krabt aan zijn buik, trekt het koord van zijn ochtendjas dicht en gooit een glas cola achterover. Daarna zet hij het Senseo-apparaat aan.

“Ik moest gisteren optreden in een parenclub”, vertelt Jack als hij achter een nieuw glas cola aan tafel is gaan zitten. “Dat doe ik niet vaak, maar het was erg gezellig. Daarna zijn we in Amsterdam beland. Daar heb ik me toch een bijzondere vrouw ontmoet, niet normaal. Het liefst zou ik haar nu opbellen en vanavond langsgaan, maar ik twijfel.” Voor hij het verhaal afmaakt, laat hij een korte stilte vallen.

“Ik wil je best vertellen wie het is, maar dat mag je niet opschrijven. Beloof je dat? Echt? Ik heb namelijk weinig zin dat haar broer achter me aan komt.”

Het verhaal staat niet op zichzelf. Jack barst van de goede verhalen. Verhalen over voetbalrelletjes, over Hans Kraay jr. en zijn optredens met Steve Cropper van The Blues Brothers. Over zijn eerste hitje *Kom bij me terug*, de vele platen die hij voor andere artiesten produceerde en de mindere hoofdstukken in zijn leven, zoals een stukgelopen huwelijk, een gewapende overval en een zware depressie. Tijdens latere bezoeken zal hij er uitgebreid over vertellen. Maar vandaag begint het gesprek luchtig. Van de Amsterdamse kroeg belanden we al snel bij het clublied van FC Den Bosch.

“Zo zat ik erbij”, vertelt Jack als hij me is voorgegaan naar de wc. Met ochtendjas en al is hij op de bril gaan zitten. Hij leunt wat voorover en grijpt een denkbeeldig kladblok achter het kraantje van de wastafel vandaan. Hij doet net alsof hij aan het schrijven is.

“Tegenwoordig neem ik de iPad mee als ik moet kakken, maar destijds lag hier een kladblokje. Daarop heb ik het clublied van FC Den Bosch geschreven. Ik liep al langer rond met wat zinnestukjes in mijn hoofd, maar in tien minuten schijten viel alles samen en stond de tekst op papier.”

Terug aan tafel legt hij zijn hand op zijn borst. Vol trots zet hij het refrein in:

*Met heel m'n hart hou ik van jou
FC Den Bosch, ik blijf oe altijd trouw
We zullen samen winnen en verliezen
Maar ik zal nooit veur 'n ander clubke kiezen*

Veel FC Den Bosch-supporters kunnen ook de coupletten meezingen:

*De parel van de voetbalsport dat is FC Den Bosch
Da blauw-wit hart is 'n gevuul, da laat oe nooit meer los
We zijn een club van vrienden, want eendracht dat maakt macht
De spelers zullen strijden, dat wordt van hen verwacht*

*Na ieder doelpunt zingen we massaal 'Leve de lol!'
Dan krijg ik altijd kiepevel, dan schiet ik altijd vol
Het tromgeroffel van D'n Blauwe zurregt veur de sfeer
Uit of thuis het maakt nie uit, we scoren elke keer*

Jack schreef het clublied in april 2004, een maand voordat FC Den Bosch kampioen van de Eerste Divisie werd. Daarmee verdween het oude clublied *Nog een goaltje* van Loek Leermans definitief naar de achtergrond. Dit nummer, dat was gebaseerd op de klassieker *Pass Me By* van Frank Sinatra, gold al sinds de jaren zestig als het officiële clublied, maar volgens Jack was de tekst verouderd.

“We zongen het oude clublied vaak op de tribune”, blikt Jack terug. “Maar dan zongen we alleen het refrein. Pas toen ik het nummer wilde coveren voor een kampioens-cd, merkte ik dat de tekst van het couplet niet meer klopte. De clubkleuren en de naam van het stadion waren in de loop der jaren veranderd en als ik ze aanpaste, liep de tekst niet meer. Daarom nam ik me voor om een nieuw clublied te schrijven. Toen we drie jaar later opnieuw kampioen werden, leek me dat een mooi moment.”

Wat Jack niet weet, is dat de clubkleuren ooit veranderd werden door een ander liedje. Dit gebeurde halverwege de jaren zeventig, toen de eigenaar van een platenzaak in Den Bosch samen met een van zijn medewerkers de carnavalskraker *Zak es lekker door* op plaat zette. Ze namen het lied op met de selectie van FC Den Bosch. Het nummer bereikte de tiende plaats in de Top 40 en de voetballers en muzikanten werden uitgenodigd om het nummer op televisie te zingen.

Tijdens het tv-optreden droegen de spelers van FC Den Bosch hun complete voetbaltenuue, inclusief korte broeken en voetbalschoenen. Maar voor het eerst verschenen ze niet in hun officiële zwart met witte shirts, maar in een blauw met wit tenue.

FC Den Bosch met De Deurzakkers

Het verhaal gaat dat blauw beter overkwam op de kleurentelevisie, die rond die tijd sterk opkwam in ons land. Het moet een hardnekkige gedachte zijn geweest, want twee seizoenen later nam FC Den Bosch definitief afscheid van de traditionele clubkleuren. Al voerde de club aan dat zwart-witte shirts vergrijsden in de wasautomaat. Voortaan speelden de Bosschenaren hun wedstrijden in blauw met wit.

Ook de naam van het stadion klopte niet meer. In het oude clublied zong Loek Leermans dat supporters juichend opstonden in stadion de Bossche Vliert. Maar kort nadat dit stadion in de jaren negentig grondig was gerenoveerd, werd het stadion vernoemd naar hoofdsponsor ECCO Shoes.

“Ik wou dat alle supporters zich in het nieuwe clublied konden herkennen”, vervolgt Jack van Raamsdonk. “Daarom heb ik ook zinnen gebruikt die ik op de tribune hoorde. Een fietsenhandelaar zei bijvoorbeeld een keer in het stadion: ‘We zullen met z’n allen winnen en verliezen’, dus die zin heb ik verwerkt in de tekst. En ik wilde dat het lied mijn liefde voor de club verbeeldde. Met dat in het achterhoofd vielen de zinnen een voor een op hun plaats en ontstond het refrein.”

Om het actueel te houden, stopte Jack geen namen van spelers of trainers in het lied. De naam ‘D’n Blauwe’ komt wel voor in de tekst (“*Het tromgeroffel van D’n Blauwe zurregt veur de sfeer*”).

Vrijwel iedere Bosschenaar kent deze supporter, die eigenlijk Joop Meulenberg heet. Jarenlang bezocht hij alle uit- en thuiswedstrijden van FC Den Bosch met een trommel en daarmee gold hij als een van de sfeermakers.

Buiten Den Bosch kennen ze *Jopie d’n Blauwe* vooral als hooligan. In 1981 rende de destijds 23-jarige voetbalfan het veld op tijdens FC Den Bosch - SC Amersfoort. Met een karatetrap trapte hij de rechtsbuiten van de tegenstander bewusteloos. Vervolgens werd hij door de spelers van Amersfoort zelf in elkaar geslagen.

Naast een gescheurde heup en een paar gebroken ribben hield Jopie er een levenslang schuldgevoel aan over, dat pas wegebde toen de club inging op zijn aanbod om zich in te zetten als vrijwilliger. Hij poetste alle stoeltjes van de eretribune en werkte een paar jaar als parkeerwachter voor de club.

Een dag na het toiletbezoek nam Jack het clublied op in de studio achter zijn huis. De zang en de drum waren van hem zelf. Jacques Verburgt, die ruim 25 jaar muziek voor André Hazes produceerde, speelde de gitaarpartijen. Het achtergrondkoor bestond uit Louisa Verwoert en Ewan Mack. Volgens Jack speelde ook de inmiddels overleden accordeonspeler Coen van Orsouw mee.

Jopie d'n Blauwe schopt de rechtsbuiten van SC Amersfoort bewusteloos.

Om de studio te bereiken, moet je eerst langs het zitgedeelte van de woonkamer, met uitzicht op de weilanden. Tussen de leren banken en de jukebox staat een kast met een digitaal fotolijstje. Op de foto's poseert Jack met bekende en minder bekende Amerikanen, zoals Fats Domino en de zus van Johnny Cash. Jack ziet er zorgeloos uit op de foto's. Hij oogt zo ontspannen, dat je je nauwelijks kunt voorstellen dat diezelfde Jack veertien jaar eerder nog eenzaam op een bedrijventerrein woonde.

Daarvoor moeten we terug naar de jaren negentig. Jack trad geregeld op als drummer en had ook een eigen muziekstudio, maar dat was onvoldoende om van te leven. Daarom werkte hij parttime in een tankstation. Hij vond de avonddiensten prima, maar dat veranderde toen er op een avond een overvaller binnenstapte en hem bedreigde met een vuurwapen. Toen Jack zich omdraaide om de kluis te openen, werd hij van achteren bewusteloos geslagen.

Pas toen hij na een lange revalidatie weer ging werken, merkte hij wat voor impact de overval op hem had. Tijdens een optreden in Ahoy werd hij plotseling overmand door angst. Jack zegde zijn optredens af, maar de paniekaanvallen bleven terugkomen. Hij zonderde zich steeds verder af en voor hij het wist was hij gescheiden en woonde hij op een verlaten industrieterrein met niet veel meer dan zijn mengtafel en zijn muziekinstrumenten.

≡ EST. 2014 ≡

VOETBAL
CULTUUR

STAA TRIBUNE

HÉT MAGAZINE OVER VOETBALCULTUUR

STAA TRIBUNE.NL

UIT VOLLE BORST

Bijna iedere Nederlandse betaaldvoetbalclub heeft een officieel clublied. Maar over het ontstaan van deze liederen was tot nu toe weinig bekend. De clubs zelf komen vaak niet verder dan een vergeelde vinyl single of vage anekdotes. Ook voetbalsupporters weten verrassend weinig over het lied dat zij iedere wedstrijd meezingen.

Om de herkomst van deze voetballieder te achterhalen, deed Erik van den Berg ruim tien jaar onderzoek. Hij sprak met archivarissen, verzamelaars, muziekkenners en voetbalsupporters. Hij bezocht vele archieven en las ontelbare kranten en tijdschriften. Ook spoorde hij tientallen direct betrokkenen op.

Hij deed dit voor de officiële clubliederen van Ajax, Feyenoord en PSV, maar achterhaalde ook de herkomst van het belangrijkste lied van FC Den Bosch, FC Dordrecht, FC Groningen, FC Volendam, FC Twente, Helmond Sport, NAC, NEC, Roda JC, sc Heerenveen, Sparta, TOP Oss en Willem II.

Het resultaat is een unieke verhalenbundel. Geen encyclopedie, maar vijftien op zichzelf staande verhalen met nieuwe weetjes en originele zijpaden. Boeiende terugblikken op bijna vergeten kampioenschappen. Komische zoektochten naar onvindbare bronnen. Aandoenlijke gesprekken met hoogbejaarde zangers en componisten. En interviews met boegbeelden uit de Nederlandse voetbal- en muziekwereld, zoals Riemer van der Velde, Guus Meeuwis, de familie Mühren en Foppe de Haan.

Erik van den Berg
(1982, Mozambique)
is schrijver, journalist en
regisseur.

STAA TRIBUNE

